

Rejmond Paterson

DVADESET I ŠEST NAČINA DA GLEDAŠ NA CRNCA

Za Bojdija i Amu

I

Na putu smo sreli crnca,
Mi i niko drugi.

II

Snovi su sastanci. Koga tu nije
Povremeno zabavljala pojava
Crnca?

III

Iz smeđih papirnih kes
Crnac puni pusta jutro
Narandžastim mudrovanjem.

IV

Uvek se nadam susretu
Sa meni poznatim crncem,
Ili s nekim ko njega zna.

V

Da žudi za ovozemaljskim dobrima
Jedna je od njegovih strasti.
Da ističe njihovu prolaznost
Jeste druga.

VI

Težinu ima čak i ova senka.
Hladnu teskobu.
Neka bude da je to avet crnog čoveka.

VII

Odabir boje
Je izbor koji čini oko
Gledajući unutar.
Odabir ritma
U slučaju crnca je predodređen.

VIII

Kad se do kraja sve to razmrsilo,
Crnac je otkrio da je sve bilo
Spletено od crne niti.

IX

Deca koja su ga volela
Skrivala su ga od sveta
Pretvarajući se da je reč o crncu.

X

Otisci prstiju crnca
Na njenom jastuku. Ili to behu
Njene svetle suze?
...Odsustvo, ili prisustvo?
Saznaće to
Tek kad zatamni.

XI

Crnac je zaitivao vodu
Iz bunara.
A kad je bunar presušio,
Zaitivao je studen crnila.

XII

Rekoše nam da se zametak
Duge nužno ne razlikuje
Od crnčeve suze.

XIII

Šta je lepše od crnog cveća,
Ili od crnih ljudi u poljima
Koji ga beru?
...Nevesta, ili venčanje?

XIV

Kad se sve svršilo,
Neki od klesara Sudbine
Su odahnuli,
Dok je crnac uzdahnuo nad rezbarijom,
Jer uzalud se nadao da bi sa stenom mogao da se izbori.

XV

Potvrda negativnosti:
Crnac zebe
Od toga da mu se sve ne pomrači.

XVI

Miris crnca potiče
Ne manje od znoja njegove apoteoze
Koliko od zapaha zgnječanih jabuka
Koje nosi u rukama.

XVII

Kad bih zamišljao oblikovanje Sudbine,
Zamislilo bih crnce
Koji podupiru sunce.

XVIII

Je li to vreme berbe u poljima smeđim,
Ili to samo crnac
Peva?

XIX

Postoji tuga crnih ljudi
Izgubljenih po gradovima. Ali ko može da pojmi
Izgubljene gradove u crnom čoveku?

XX

Mali dečak podiže školjku
I polaže je na radoznalo uho.
Opet je crnac,
Šapuće sage o potonulim moreplovcima.

XXI

U kolecvi Pravde
Tri su dara: terazije, mač,
Sukno. Nestadoše Mudraci.
Jedan od darodavaca mora da je bio
Crnac
Kažu neki među očevicima.

XXII

Kao se što vinova loza širi u pravcu svetlosti,
Tako se korenje širi u pravcu tame.
Ide crnac tamo i ovamo,
Berbu skuplja.

XXIII

U jezero smo bacali oblutke,
Na mesečini,
I divili se
Lepoti koncentrične tuge.
Čovek bi pomislio,
Zbog igrajuće svetlosti,
Da je reč o uznemirenom srcu kakvog crnca.

XXIV

Kako se bliži vreme našem rastanku,
Crnac blagosilja svakog od nas
Sričući imena svoje dece.

XXV

Ako dobro pantim,
Jedini jednorog u parku
Pripadao je crncu
Koji je sakupljao komadiće
I parčad popodneva.

XXVI

U suštini,
Reče crnac,
Nikog to ne tangira.
Niti ovaj smeh, niti tvoje suze.

Izvornik: *The Vintage Book of African American Poetry*, ur. Michael S. Harper i Anthony Walton, Vintage books, Random house, New York, 2000.

(S engleskog preveo **Boris Lazić**)